

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за друго тромесечје 2017.

Београд, септембар 2017.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је да унапреди анализу кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама како на страни понуде кредита, тако и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда¹, као и о утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете која је спроведена у јулу 2017. године. У анкети су исказани ставови представника банака о променама током другог тромесечја 2017. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у трећем тромесечју 2017. године. У анкети су учествовали представници 25 банака, што обезбеђује репрезентативну покривеност кредитног тржишта, јер учешће тих банака износи преко 80% билансне суме банкарског сектора.

Резултати анкете су приказани у виду нето процената. Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени” и „донекле пооштрени” и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени” и „донекле ублажени”. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана” и „донекле повећана” и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена” и „донекле смањена”. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме.....	1
Кредити привреди.....	2
Кредити становништву.....	5

Резиме

Резултати анкете показују да су током другог тромесечја, према оцени банака, кредитни стандарди за новоодобрене кредите ублажени и за привреду и за становништво, а банке очекују да ће се то наставити и током трећег тромесечја.

Ублажавање стандарда банке виде као резултат конкуренције на кредитном тржишту, ниже цене извора финансирања банака и веће спремности да се преузме ризик. Поред тога, ублажавању кредитних стандарда привреди током трећег тромесечја доприносе и позитивна очекивања банака у погледу економске активности.

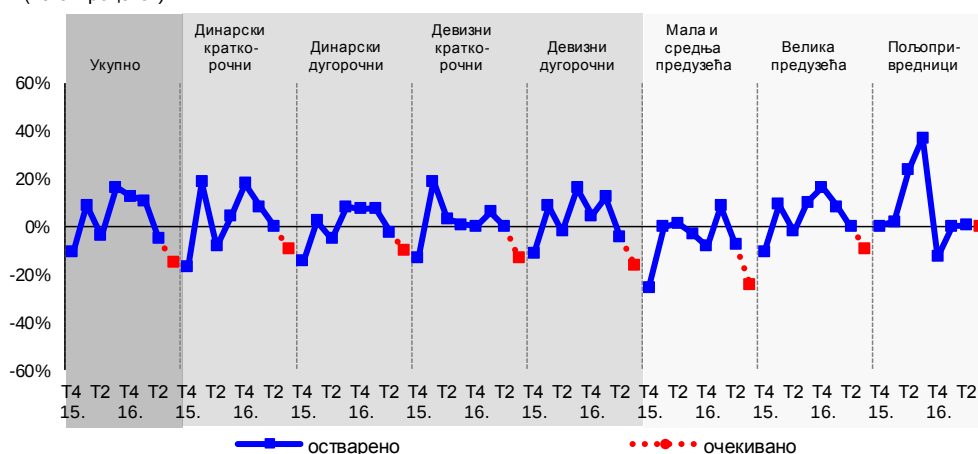
Банке су оцениле да су у другом тромесечју ублажени ценовни услови кредита и код привреде и код становништва, при чему је повећан максималан износ кредита привреди и продужена рочност динарских кредита становништва. Слична кретања банке очекују и током трећег тромесечја.

Према оцени банака, током другог тромесечја порасла је тражња за кредитима, и привреде, и становништва. Даљи раст тражње за кредитима очекује се и током трећег тромесечја. Главни фактори који су утицали на раст тражње привреде за кредитима и у другом тромесечју били су потреба финансирања обртних средстава и капиталних инвестиција, док код становништва највећи допринос расту тражње за кредитима потиче од потребе рефинансирања постојећих обавеза и куповине непокретности. Наставак таквих тенденција очекује се и током трећег тромесечја, уз појачан позитиван допринос кредита за финансирање капиталних инвестиција код привреде.

Кредити привреди

Према оцени банака, кредитни стандарди на новоодобрене кредите привреди ублажени су током Т2. Ублажавање се односило на дугорочне кредите, и динарске и девизне. Ако се секторски посматра, стандарди су ублажени за мала и средња предузећа, док су остали непромењени за велика предузећа и пољопривреднике.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Конкуренција у банкарском сектору, нижи трошкови извора финансирања и већа спремност банака за преузимање ризика деловали су на ублажавање стандарда.

Резултати анкете показују да банке очекују ће се ублажавање стандарда приликом одобравања кредита привреди наставити и у Т3 и да ће се односити и на мала и средња предузећа, као и на велика предузећа. Поред фактора који су деловали на ублажавање стандарда у Т2, банке очекују да би ублажавању стандарда у Т3 могла да допринесу и позитивна очекивања у погледу будуће економске активности.

Резултати анкете показују да је током Т2 порасла тражња привреде за кредитима, при чему је раст био нешто израженији за девизне него за динарске кредите. Банке су оцениле да су потребе привреде за ликвидним средствима и потреба финансирања капиталних инвестиција били главни фактори који су утицали на раст тражње за кредитима. Позитиван допринос дала је и потреба рефинансирања постојећих обавеза.

Банке очекују да ће и током Т3 бити настављен раст тражње привреде за кредитима, при чему ће највећи позитиван допринос дати потреба финансирања капиталних инвестиција.

Промена тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Кредити становништву

Резултати анкете показују да су банке оцениле да су стандарди за новоодобрене кредите становништву током Т2 ублажени. Ублажавање стандарда односило се пре свега на динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање, а код мањег броја банака и на девизне стамбене кредите. Према анкети, даље ублажавање стандарда, и то за све категорије кредита, може се очекивати и у Т3.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву
(нето проценат)

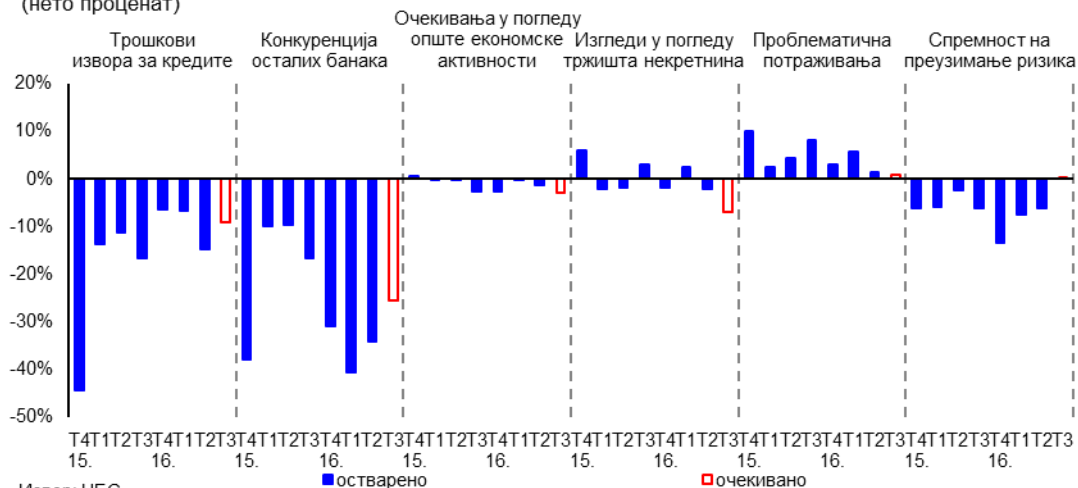
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

На ублажавање стандарда на новоодобрене кредите становништву током Т2 утицали су конкуренција у банкарском сектору и смањени трошкови извора за кредите, а код мањег броја банака и већа спремност на преузимање ризика. Поред наведених фактора, ублажавању кредитних стандарда током Т3 допринеће и позитивни изгледи на тржишту некретнина и позитивне перцепције будуће економске активности.

Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву (нето проценат)

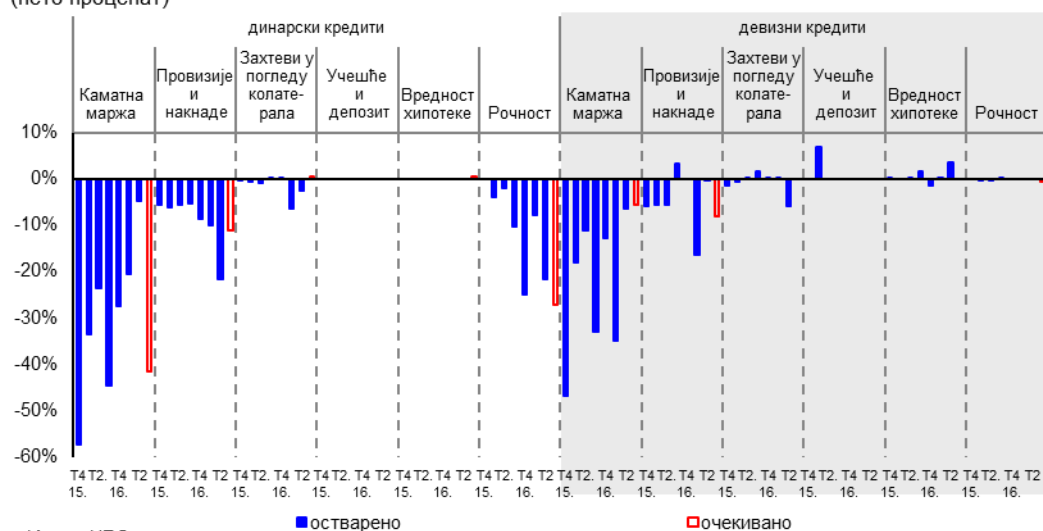
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Током Т2, ублажени су услови под којима су одобравани кредити становништву, и то првенствено они који се односе на цену кредита. Банке су оцениле да су додатно смањене каматне марже (и за динарске и девизне кредите) и провизије и накнаде (за динарске кредите). Поред тога, повећана је рочност динарских кредита, док су остали услови под којима су одобравани кредити становништву остали готово непромењени. Према очекивањима банака, врло је вероватно да ће у Т3 уследити даље смањивање каматних маржи и провизија и накнада, и за динарске и за девизне кредите, уз даље продужење рочности динарских кредита.

Промена услова за одобравање кредита становништву (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Тражње становништва за кредитима наставила је да расте и током Т2 и првенствено је била усмерена ка динарским готовинским кредитима и кредитима за рефинансирање, као и девизним стамбеним кредитима. Као у претходној години и по дана, тако и у Т2, банке су оцениле да повећању тражње за кредитима позитивно доприноси раст зарада и побољшани изгледи на тржишту некретнина, а друго тромесечје заредом и повећана запосленост. Главни фактори који утичу на раст тражње јесу потреба рефинансирања постојећих обавеза и куповина непокретности.

Банке очекују да ће тражња за кредитима становништва наставити да расте и у Т3, при чему ће на њен раст позитивно деловати исти фактори као и у Т2.

Промена тражње становништва за кредитима (нето проценат)

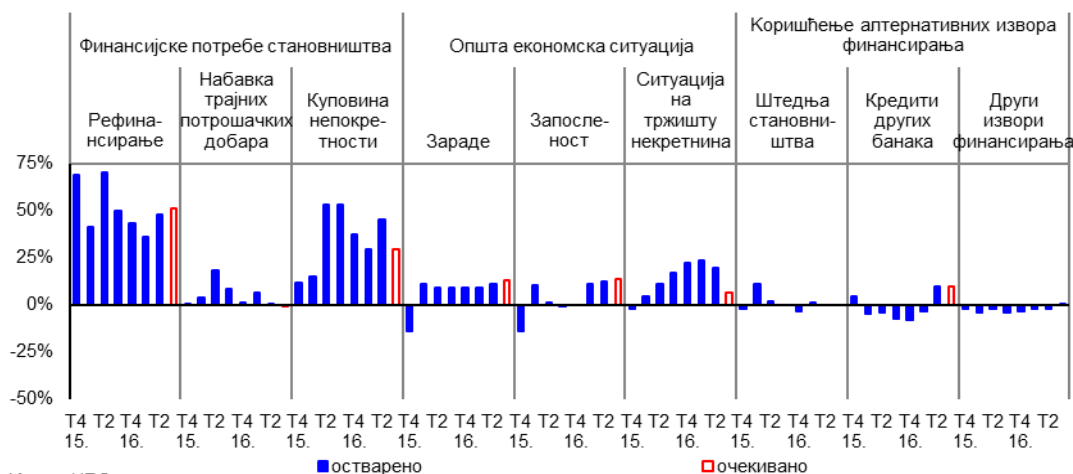

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.